

АКЦІОНЕРНИЙ ПОШТОВО-ПЕНСІЙНИЙ БАНК "АВАЛЬ"

Фінансова звітність

За рік, що закінчився 31 грудня 2002 року,

зі звітом незалежних аудиторів

Переклад з оригіналу англійською мовою

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Фінансова звітність

за рік, що закінчився 31 грудня 2002 року

Зміст

Звіт незалежних аудиторів	1
Фінансова звітність	
Баланси	2
Звіти про прибутки та збитки	3
Звіти про зміни у власному капіталі	4
Звіти про рух грошових коштів	5
Примітки до фінансової звітності	6

Звіт незалежних аудиторів

Акціонерам та Правлінню Поштово-Пенсійного Банку “Аваль”

Нами виконано аудиторську перевірку поданих у додатку бухгалтерського балансу Акціонерного Поштово-Пенсійного Банку “Аваль” (надалі - Банк), українського акціонерного товариства відкритого типу, станом за 31 грудня 2002 року та відповідних звітів про прибутки і збитки, про зміни у власному капіталі та про рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою. Відповідальність за дану фінансову звітність, подану на сторінках 2 – 46, несе керівництво Банку. Нашим обов’язком є надання висновку стосовно цієї фінансової звітності на підставі проведеного нами аудиту.

Ми проводили аудит у відповідності до Міжнародних аудиторських стандартів. Ці стандарти вимагають, щоб планування і проведення нами аудиту здійснювалося з метою отримання розумних підтверджень щодо відсутності у фінансовій звітності суттєвих викривлень та невідповідностей. Аудит включає дослідження - на основі тестів - доказів обґрунтованості сум та інформації, розкритої у фінансовій звітності. Аудит також включає оцінку застосованих принципів бухгалтерського обліку та основних припущень, зроблених керівництвом, а також оцінку загального представлення фінансової звітності. На нашу думку, проведений нами аудит є достатньою підставою для формулювання нашого аудиторського висновку.

За нашим висновком, зазначена вище фінансова звітність достовірно, в усіх суттєвих аспектах відображає фінансовий стан Банку станом за 31 грудня 2002 року, а також результати його операцій і рух грошових коштів за рік, що закінчився зазначеною датою, відповідно до Міжнародних стандартів фінансового звітування, виданих Радою із Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку.

ЗАТ “Ернст енд Янг Украудит”

Київ, Україна
15 квітня 2003 року

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Баланси
Станом за 31 грудня 2002 та 2001 років
(в тисячах доларів США)

	Примітки	2002 р.	2001 р.
Активи			
Грошові кошти та залишки на рахунках в НБУ	5	92 372	97 864
Заборгованість інших банків, чиста вартість	6	98 226	106 380
Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення	7	11 272	174 875
Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу	7	30 518	124 048
Кредити та аванси клієнтам, чиста вартість	8	735 460	372 978
Поточні активи з податку на прибуток		134	244
Відстрочені активи з податку на прибуток	9	1 619	-
Інвестиції в асоційовані компанії та неконсолідовані дочірні підприємства	10	1 496	1 024
Основні засоби	12	87 701	58 314
Нематеріальні активи та гудвіл	13	3 684	610
Інші активи	14	19 872	16 438
Всього активи		1 082 354	952 775
Зобов'язання			
Заборгованість перед НБУ	15	13 972	5 066
Заборгованість перед іншими банками	16	39 873	19 569
Заборгованість перед клієнтами	17	922 988	848 409
Субординований борг	18	2 250	-
Відстрочені зобов'язання з податку на прибуток	9	-	2 662
Резерви за потенційними зобов'язаннями	21	1 003	622
Інші пасиви	19	5 991	11 512
Всього зобов'язання		986 077	887 840
Власний капітал			
Акціонерний капітал	20	108 364	63 835
(Непокритий збиток)/Нерозподілений прибуток		(12 087)	1 100
Всього власний капітал		96 277	64 935
Всього зобов'язання та власний капітал		1 082 354	952 775
Фактичні та потенційні зобов'язання	21		

Від Правління Банку підписано та надано дозвіл на публікацію:

Олександр Деркач

Голова Правління Банку

Іван Волошко

Перший заступник Голови Правління Банку

15 квітня 2003 року

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною фінансової звітності.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Звіти про прибутки та збитки
за роки, що закінчилися 31 грудня 2002 та 2001 років
(в тисячах доларів США)

	Примітки	2002 р.	2001 р.
Дохід по відсотках		136,796	113,402
Витрати на виплату відсотків		(70,225)	(54,142)
Чистий дохід по відсотках	22	66,571	59,260
Резерв на покриття збитків по процентних активах	11	(22,031)	(14,738)
		44,540	44,522
Винагороди та комісії отримані		64,531	50,520
Винагороди та комісії сплачені		(4,848)	(3,767)
Винагороди та комісії, чистий дохід	23	59,683	46,753
Чистий дохід від операцій з іноземною валютою		4,087	4,383
Чистий дохід від торгових операцій з цінними паперами		(125)	360
Зміни справедливої вартості інвестиційних цінних паперів		(56)	62
Чистий дохід від зміни курсів валют		3,361	632
Інший операційний дохід		1,411	1,185
Дохід, не пов'язаний з відсотками, чиста сума		8,678	6,622
Первісна переоцінка фінансових інструментів		(2,659)	(1,231)
Знос і амортизація	12, 13	(14,712)	(10,597)
Загальні адміністративні та операційні витрати:			
Заробітна плата та пов'язані витрати	24	(29,821)	(26,071)
Інші операційні та адміністративні витрати	24	(44,649)	(32,358)
Резерви на покриття інших збитків		(846)	(236)
Витрати, не пов'язані з відсотками		(92,687)	(70,493)
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування		20,214	27,404
Податкові витрати	9	(9,355)	(8,404)
Чистий прибуток за рік		10,859	19,000

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною фінансової звітності.

Переклад з оригіналу англійською мовою

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Звіти про зміни у власному капіталі
за роки, що закінчилися 31 грудня 2002 та 2001 років

(в тисячах доларів США)

	Акціонер- ний капітал	Викуплені власні акції	Нерозпо- ділений прибуток/ (Непокритий збиток)	Власний капітал
1 січня 2001 року	36 368	-	2 001	38 369
Чистий результат від перерахунку валюти представлення	1 295		20	1 315
Вплив застосування МСБО №39 "Фінансові інструменти: визнання та оцінка", за вирахуванням податків			(1 601)	(1 601)
Чистий прибуток за рік			19 000	19 000
Капіталізація бонусів	26 172		(18 320)	7 852
31 грудня 2001 року	63 835	-	1 100	64 935
Чистий результат від перерахунку валюти представлення	(405)		(28)	(433)
Викуп власних акцій		(570)		(570)
Збільшення акціонерного капіталу	11 177			11 177
Чистий прибуток за рік			10 859	10 859
Капіталізація бонусів	34 327		(24 018)	10 309
31 грудня 2002 року	108 934	(570)	(12 087)	96 277

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною фінансової звітності.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Звіти про рух грошових коштів
за роки, що закінчилися 31 грудня 2002 та 2001 років

(в тисячах доларів США)

	2002 р.	2001 р.
Рух коштів в процесі операційної діяльності		
Відсотки та комісії отримані	200 544	161 825
Відсотки та комісії сплачені	(72 841)	(56 415)
Чистий дохід від торговельних операцій	3 906	2 745
Інший операційний дохід	1 411	1 186
Заробітна плата та пов'язані витрати	(29 821)	(26 071)
Інші операційні та адміністративні витрати	(43 533)	(32 219)
Операційний рух коштів до зміни в робочих активах	59 666	51 051
<i>Збільшення/ (зменшення) в робочих активах</i>		
Заборгованість інших банків	19 352	(21 875)
Кредити клієнтам	(340 238)	(185 254)
Інші активи	(2 653)	(8 037)
<i>Збільшення (зменшення) в робочих пасивах</i>		
Заборгованість перед Національним Банком України	8 949	2 289
Заборгованість перед іншими банками	(27 118)	4 670
Заборгованість перед клієнтами	68 765	296 362
Інші зобов'язання	(4 746)	6 328
Чисте надходження коштів від операційної діяльності до оподаткування	(218 023)	145 534
Сплачений податок на прибуток	(292)	(114)
Чисте надходження коштів від операційної діяльності	(218 315)	145 420
Рух коштів в процесі інвестиційної діяльності		
Інвестиції в асоційовані та дочірні підприємства	340	(538)
Інвестиції в цінні папери продані/(придбані)	255 113	(277 390)
Грошові кошти та їх еквіваленти придбаного бізнесу (Примітка 25)	2 147	-
Придбання основних засобів та програмного забезпечення	(43 723)	(32 888)
Надходження від реалізації основних засобів	901	1 811
Чисте спрямування коштів в інвестиційну діяльність	214 778	(309 005)
Рух коштів в процесі фінансової діяльності		
Збільшення акціонерного капіталу	7 239	-
Викуп власних акцій	(570)	-
Чисте надходження коштів від фінансової діяльності	6 669	-
Вплив змін валютних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти	2 756	9 620
Чиста зміна в грошових коштах та їх еквівалентах	5 888	(153 965)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок року (Примітка 25)	102 545	256 510
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець року (Примітка 25)	108 433	102 545

Примітки, що додаються, є невід'ємною частиною фінансової звітності.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

(в тисячах доларів США, якщо не зазначено інше)

1 Основна діяльність

Акціонерний комерційний Банк "Аваль" (надалі - "Банк") був зареєстрований 27 березня 1992 р. Національним банком України ("НБУ") як акціонерне товариство відкритого типу згідно з законодавством України. У квітні 1994 року, Банк було перереєстровано як Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль". 25 травня 1999 р. акції Банку були допущені Українською міжбанківською валютною біржею до котирування на фондовій секції УМВБ. Однак, акції Банку не продаються, і їх ринкового котирування не існує. На теперішній час Банк здійснює свою діяльність згідно загальної банківської ліцензії, поновленої НБУ 3 грудня 2001 року, яка дозволяє Банку проводити банківські операції, в тому числі операції з валютою та з обслуговування рахунків бюджетних організацій України.

У 2002 році відбулися зміни у складі акціонерів відносно часток володіння акціями Банку. Детальніша інформація щодо структури акціонерів Банку надається в Примітці 20.

Банк є найбільшим банком в Україні за розміром загальних активів. Центральний офіс Банку знаходиться за адресою: м. Київ, вул. Лєскова, 9. Станом за 31 грудня 2002 року, Банк мав 69 дирекцій та філій, а також 1 157 безбалансових відділень по всій Україні (2001: 73 дирекції та філії, 1 041 безбалансове відділення). В середньому протягом року в Банку працювало 11 848 співробітників (2001: 8 908 співробітників протягом року).

Банк приймає вклади від фізичних і юридичних осіб та надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та за кордоном, проводить операції по обміну валют, вкладає кошти, здійснює розрахунково-касове обслуговування клієнтів та надає інші банківські послуги.

Банк має ряд дочірніх та асоційованих підприємств, які в основному діють в комерційному секторі економіки України. Детальніше інвестиції, здійснені Банком, розглянуто у Примітці 10.

В 2002 році Банк придбав акції Банку "Еталон", якими до цього моменту він не володів. Після придбання Банк перереєстрував Банк "Еталон" у свою Центральну Київську філію (див. Примітку 25).

2 Операційне середовище та економічна ситуація

Економічна ситуація

Українській економіці все ще притаманні ознаки ринку, що розвивається. Ці ознаки включають недостатньо розвинену ділову інфраструктуру та відсутність нормативної бази, що регулює діяльність підприємств, обмежену конвертацію національної валюти та водночас наявність численних засобів контролю валютних операцій, більш високі у порівнянні зі звичайними темпи інфляції, а також низьку ліквідність на ринку капіталу.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Уряд намагається вживати заходів для вирішення цих питань; однак, до цього часу йому не вдалося запровадити реформи, необхідні для створення банківської, правової та регулятивної систем, що існують у країнах з більш розвинутою ринковою економікою. Внаслідок цього, діяльності в Україні притаманні ризики, яких здебільшого не існує в умовах більш розвинених ринків.

Як і для багатьох інших компаній, що здійснюють свою діяльність в Україні, іноземні валюти, зокрема долар США, відіграють значну роль при аналізі економічних аспектів господарської діяльності Банку. У 2002 році обмінний курс гривні до долара США коливався у межах від 5,2 до 5,4 гривні за один долар США. Станом за 31 грудня 2002 року офіційний обмінний курс НБУ, складав 5,3324 за один долар США (за 31 грудня 2001 та 2000 років – 5,2985 та 5,4345 гривні за 1 долар США, відповідно). На дату випуску цієї фінансової звітності офіційний курс НБУ становив 5,334 гривні за один долар США.

3 База представлення

Загальна інформація

Ця фінансова звітність складена у відповідності до Міжнародних стандартів фінансового звітування ("МСФЗ"), які включають стандарти та тлумачення, затверджені Бюро Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку та тлумачень Постійного комітету з тлумачення, затверджених Комітетом з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, які мають силу.

Банк повинен вести бухгалтерський облік в українських гривнях і готувати звітність для нормативних цілей згідно з "Нормативами ведення бухгалтерського обліку і звітності банківських установ в Україні", встановленими Національним банком України та Національними стандартами бухгалтерського обліку України ("УНБО"). Ця фінансова звітність складена на підставі облікових даних Банку, відповідним чином скоригованих та перекласифікованих для представлення у відповідності до МСФЗ.

Фінансова звітність підготовлена на основі концепції історичної вартості, за винятком оцінки основних засобів, придбаних до 31 грудня 2000 року за історичною вартістю, скоригованою на вплив гіперінфляції, та оцінки фінансових активів та зобов'язань, призначених для торгівлі, за справедливою вартістю.

Підготовка фінансової звітності вимагає від керівництва здійснення оцінок і припущень, які впливають на суми, відображені в фінансовій звітності. Зазначені оцінки ґрунтуються на інформації, наявній на дату складання фінансової звітності. Тому фактичні результати можуть відрізнитись від зазначених оцінок.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Облік впливу інфляції

Україна підпадала під класифікацію країни з гіперінфляційною економікою протягом десятирічного періоду, що закінчився 31 грудня 2000 року. Таким чином, Банк застосовував МСБО № 29 "Фінансова звітність в умовах гіперінфляції". Вплив застосування МСБО № 29 полягає в тому, що немонетарні статті були перераховані із застосуванням індексу споживчих цін в валюту виміру, яка була чинною за 31 грудня 2000 року, і ці перераховані показники були покладені в основу облікових записів в наступних облікових періодах.

Узгодження між УНБО та МСФЗ

Узгодження власного капіталу та чистого прибутку між УНБО та МСФЗ станом за 31 грудня 2002 та 2001 роки та за роки, що закінчилися зазначеними датами, є наступним:

	2002 р.		
	Акціонер- ний капітал	Нерозподілений прибуток/ (накопичений дефіцит)	Чистий прибуток за рік
Звітність згідно УНБО (тис. грн.)	496 963	102 436	4 367
Придбання бізнесу	-	(21 975)	(214)
Звітність згідно УНБО після коригування (тис. грн.)	496 963	80 461	4 153
Застосування МСБО № 39		6 722	9 512
Застосування МСБО № 29	80 875	205 471	
Додаткове резервування збитків		(112 563)	(71 066)
Коригування вартості цінних паперів до ринкової		(3 616)	1
Додаткові нарахування, чистий результат		3 916	5 432
Застосування міжнародних норм амортизації		(245 811)	(21 941)
Відстрочене оподаткування		(3 889)	7 217
Гудвіл		(817)	(817)
Капіталізація бонусів, чистий результат			128 129
Інші коригування, чистий результат		5 673	(2 771)
Звітність згідно з МСФЗ після коригування (тис. грн.)	577 838	(64 453)	57 849
Курс грн./дол. США за 31 грудня	5,3324	5,3324	5,3268
Звітність згідно МСФЗ	108 364	(12 087)	10 859

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

	2001 р.		
	Акціонер- ний капітал	Нерозподілений прибуток	Чистий прибуток за рік
Звітність згідно УНБО (тис. грн.)	210 000	76 310	4 274
Застосування МСБО № 39		(2 790)	5 911
Застосування МСБО № 29	80 875	205 471	-
Додаткове резервування збитків		(41 497)	8 823
Коригування вартості цінних паперів до ринкової		(1 516)	(2 266)
Додаткові нарахування, чистий результат		(3 617)	1 137
Перекласифікація передплачених внесків в акціонерний капітал	47 357	-	-
Застосування міжнародних норм амортизації		(223 870)	(20 848)
Відстрочене оподаткування		(11 106)	4 816
Капіталізація бонусів, чистий результат			98 412
Іні коригування, чистий результат		8 444	1 806
Звітність згідно МСФЗ після коригування (тис. дол. США)	338 232	5 829	102 065
Курс грн./дол. США станом за 31 грудня	5,2985	5,2985	5,3718
Звітність згідно МСФЗ	63 835	1 100	19 000

4 Узагальнення основних облікових принципів**Валюта виміру та представлення**

Згідно з Інтерпретацією №19 "Валюта звітності – облік та представлення фінансової звітності згідно з МСБО №21 та МСБО №29" Банк визначає окремо валюти виміру та представлення. Виходячи із економічної суті основних подій, що мають відношення до Банку, та операцій, які здійснює Банк, було вирішено, що валютою виміру є гривня. Це означає, що операції у валютах, інших ніж гривня, відображаються як операції в іноземних валютах.

Для зручності користувачів Банк представляє цю фінансову звітність у доларах США (валюта представлення). Балансові позиції стосовно 2002 та 2001 років були перераховані, застосовуючи курс гривні до долара США на кінець відповідного року, статті звітів про прибутки та збитки – застосовуючи середній обмінний курс за звітний період. Всі курсові різниці, що виникли при перерахунку, були включені у власний капітал як чистий результат від перерахунку валюти представлення.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Визнання фінансових інструментів

Банк визнає фінансові активи і фінансові зобов'язання у своєму балансі тоді і лише тоді, коли він стає стороною контрактних забезпечень на інструменти. Фінансові активи і зобов'язання визнаються за датою операції.

Фінансові активи і фінансові зобов'язання визнаються спочатку за собівартістю, яка є справедливою вартістю наданої або отриманої винагороди, відповідно, включаючи або не включаючи всі витрати на проведення операції. Облікова політика щодо подальшої переоцінки цих статей представлена нижче у відповідних розділах цієї Примітки.

Об'єднання підприємств

Для обліку придбаних підприємств використовується метод придбання. Придбані чи продані протягом року підприємства включається в фінансову звітність з дати об'єднання та до дати продажу.

Заборгованість інших банків

В ході поточної діяльності Банк відриває поточні рахунки або розміщує кошти на різні терміни в інших банках. Суми заборгованості інших банків з фіксованим строком погашення згодом переоцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка, а ті, які не мають фіксованого строку погашення – за собівартістю. Всі суми заборгованості інших банків відображаються за вирахуванням резервів на покриття збитків.

Угоди про продаж та зворотний викуп

Угоди про продаж та зворотний викуп цінних паперів використовуються Банком як елемент казначейського управління та здійснення торгових операцій. Ці угоди обліковуються як фінансові операції.

Цінні папери, реалізовані за угодами про зворотний викуп, відображаються як торгові цінні папери або ж як цінні папери, наявні для продажу, а кошти, отримані в результаті реалізації цих угод, включаються в суми заборгованості перед іншими банками або в суми зобов'язань перед клієнтами. Цінні папери, придбані за угодами про зворотний продаж ("зворотне репо"), відображаються як суми заборгованості інших банків або як кредити клієнтам.

Придбані цінні папери визнаються в фінансовій звітності лише при реалізації третім особам і відображаються у складі доходу або збитку, включеного до доходу/збитку від торгових операцій. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю як зобов'язання за торговими операціями.

Будь-які доходи або витрати, що виникають у зв'язку зі зміною цін на ці цінні папери, визнаються як дохід по відсотках чи витрати на виплату відсотків, нараховані з використанням методу ефективного відсотка, за період від початку відповідних операцій.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Інвестиційні цінні папери

Інвестиційні цінні папери спочатку визнаються за собівартістю, яка є справедливою вартістю компенсації, наданої за них.

Після початкового визнання, інвестиції, що класифіковані як наявні для продажу оцінюються за справедливою вартістю. Доходи чи збитки від цінних паперів, наявних для продажу, відображаються в звіті про прибутки та збитки у періоді, коли відбулися зміни, як зміни у справедливій вартості інвестиційних цінних паперів.

Інші інвестиції, які утримуються до строку погашення, в подальшому переоцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка. Амортизована вартість розраховується протягом періоду до погашення, враховуючи будь-який дисконт або премію при придбанні. Для інвестицій, відображених за амортизованою вартістю, доходи і збитки визнаються у звіті про прибутки та збитки тоді, коли відповідні інвестиції більше не визнаються у звітності або відбувається зменшення їх вартості, а також у процесі амортизації.

Всі регулярні придбання і продажі фінансових активів визнаються на дату розрахунку, тобто на дату, коли відповідний актив отримується від контрагента або передається йому.

Векселі

Більша частина векселів, якими володіє Банк, по суті, еквівалентна кредитам та авансам, і резерви по них розраховуються на тій самій основі. Векселі, що утримуються Банком як інвестиційні цінні папери, обліковуються Банком у відповідності до облікових принципів, що застосовуються Банком для цієї категорії цінних паперів.

Кредити та аванси клієнтам

Кредити та аванси клієнтам Банку спочатку визнаються за собівартістю, яка являє собою справедливую вартість компенсації, наданої за них, включаючи вартість витрат на здійснення операції, якщо це мало місце. Різниця між номінальною вартістю наданої компенсації та справедливою вартістю кредитів, які надані не на ринкових умовах, визнається у періоді надання кредитів як первісне визнання кредитів клієнтам за справедливою вартістю. Кредити та аванси клієнтам з фіксованим строком погашення згодом переоцінюються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективного відсотка, а ті, що не мають фіксованого строку погашення, – за собівартістю. Всі кредити та аванси клієнтам відображаються за вирахуванням резервів на покриття збитків.

Нарахування відсотків за кредитами припиняється, коли існує сумнів щодо погашення кредиту чи відсотків за ним (кредит, за яким основна сума боргу та відсотки не сплачуються протягом 90 днів). Коли нарахування відсотків за кредитом припиняється,

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

доходи по відсотках за таким кредитом не визнаються у фінансовій звітності. Нарахування відсотків може бути поновлено коли існує ймовірність погашення кредиту та відсотків за ним у прийнятний термін.

Оренда

Фінансова оренда – Банк як орендар

Банк визнає фінансову оренду у складі балансових активів та зобов'язань на початку дії орендної угоди у за меншою з двох сум – справедливою вартістю орендованого майна або поточною вартістю мінімальних орендних платежів. Для визначення поточної вартості мінімальних орендних платежів використовується ставка дисконтування, закладена в орендній угоді, якщо її можливо визначити; у протилежному випадку використовується ставка необхідних додаткових залучених коштів. Прямі початкові витрати включаються до вартості активу. Орендні платежі розподіляються між фінансовими витратами та зменшенням непогашеної суми визнаного зобов'язання. Фінансові витрати розподіляються протягом терміну оренди таким чином, щоб забезпечити постійну ставку відсотка, що нараховується на залишок зобов'язання.

Витрати капітального характеру, що здійснені з метою поліпшення активу, отриманого на умовах фінансової оренди капіталізуються та відображаються як поліпшення орендованого майна. Амортизація таких поліпшень здійснюється протягом терміну дії відповідного договору оренди.

Оперативна оренда – Банк як орендар

Оренда, за умовами якої всі ризики та вигоди, що притаманні праву власності на орендоване майно, залишаються в орендодавця, класифікується як оперативна оренда. Орендарем виступає Банк. Лізингові платежі за угодами оперативної оренди визнаються за методом рівномірного нарахування протягом періоду оренди та включаються у адміністративні та операційні витрати.

Оперативна оренда – Банк як орендодавець

Банк відображає в балансі активи, надані в оперативну оренду, в залежності від характеру активу. Орендний дохід від оперативної оренди визнається в звіті про прибутки та збитки за лінійним методом протягом терміну оренди як інший операційний дохід. Сукупна вартість цінових стимулів, наданих орендарям, визнається як зменшення орендного доходу протягом терміну оренди за лінійним методом. Первісні прямі витрати, понесені безпосередньо з метою отримання доходу від оперативної оренди, визнаються як витрати у звіті про прибутки та збитки у тому періоді, в якому вони понесені.

Оподаткування

Поточні податки розраховуються у відповідності до українських нормативних положень про оподаткування. Відстрочені податки нараховуються за методом розрахунку заборгованості за бухгалтерським балансом. Сума відстрочених податків відображає чистий податковий ефект тимчасових різниць між вартістю активів та зобов'язань для цілей фінансового обліку та вартістю, що приймається до уваги в

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

податковому обліку. Активи з відстроченого оподаткування визнаються лише в тій мірі, наскільки є вірогідною реалізація цих активів проти майбутніх прибутків, що підлягають оподаткуванню.

В Україні також існують різні операційні податки, які сплачує Банк протягом своєї діяльності. Ці податки включені до статті "Інші операційні та адміністративні витрати" звіту про прибутки та збитки.

Інвестиції в асоційовані та неконсолідовані дочірні підприємства

Інвестиції в асоційовані та неконсолідовані дочірні підприємства відображені за переоціненою вартістю за вирахуванням резерву на зменшення вартості.

Банк не проводив консолідації дочірніх підприємств та не відображав інвестиції в асоційовані підприємства за методом участі в капіталі, оскільки їх фінансовий ефект є несуттєвим для Банку в цілому.

Резерв на покриття збитків по фінансових активах

Банк створює резерви на покриття збитків по фінансових активах, коли існує ймовірність, що Банк не зможе отримати основну суму і проценти згідно з договірними умовами, які стосуються виданих кредитів, цінних паперів, що утримуються до погашення, та інших фінансових активів, що відображаються за собівартістю та амортизованою вартістю. Резерв на покриття збитків по фінансових активах визначається як різниця між балансовою вартістю активу і теперішньою вартістю очікуваних майбутніх грошових потоків, включаючи суми, що можуть бути отримані від реалізації гарантій та забезпечення, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка фінансового інструмента. Щодо фінансових інструментів, які не мають фіксованого строку погашення, очікуваний майбутній рух грошових коштів дисконтується з використанням періодів, протягом яких Банк очікує отримати сплату по фінансових інструментах.

Резервування ґрунтується на власному досвіді Банку і оцінці керівництвом рівня збитків, які ймовірно будуть визнані по активах в кожній категорії з урахуванням здатності обслуговувати борг і інформації про погашення боржником боргів у минулому. Резерв на покриття збитків по фінансових активах, відображений у цій фінансовій звітності, сформовано, виходячи з існуючих економічних і політичних умов. Банк не в змозі прогнозувати, які зміни матимуть місце в українському економічному та політичному середовищі, та як вони могли б вплинути на достатність резерву на покриття збитків у майбутньому.

Зміни в резервах на покриття збитків відображаються у звіті про прибутки та збитки того періоду, у якому такі зміни мали місце. У разі неможливості погашення кредиту, такий кредит списується за рахунок відповідного резерву на покриття збитків; у разі зменшення в подальшому розміру резерву у зв'язку з подією, яка відбувається після списання, зменшення резерву відображається як зменшення відповідних витрат на формування резервів по фінансових активах у звіті про прибутки та збитки.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Основні засоби

Основні засоби відображені за історичною вартістю, а основні засоби, придбані до 31 грудня 2000 року, за історичною вартістю, відкоригованою з урахуванням впливу гіперінфляції, за вирахуванням накопиченого зносу та коригувань на зменшення вартості. Нарахування зносу здійснюється за лінійним методом протягом наступних очікуваних термінів використання відповідних засобів:

	<u>Роки</u>
Будівлі	50
Інвентар та приладдя	10
Комп'ютери та офісне обладнання	5
Транспортні засоби	4
Поліпшення орендованої власності	Протягом терміну оренди

Амортизація активів незавершеного будівництва починається з дати їх готовності до використання за призначенням.

Банк переглядає балансову вартість основних засобів у випадку подій або змін, що можуть свідчити про наявність ознак неможливості відшкодування балансової вартості. В разі існування подібних ознак, а балансова вартість перевищує суму відшкодування, балансова вартість відповідних основних засобів зменшується до рівня вартості відшкодування.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи складаються з гудвілу та комп'ютерного обладнання.

Гудвіл

Перевищення вартості придбання над процентами Банку у складі справедливої вартості чистих активів, придбаних на дату операції обміну, відображається як гудвіл та визнається активом у балансі. Гудвіл відображається за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від знецінення. Гудвіл амортизується лінійним методом протягом строку його корисної служби. Строк корисної служби гудвілу складає 5 років.

Амортизація гудвілу відображається в статті "Знос і амортизація" звіту про прибутки та збитки.

Комп'ютерне обладнання

Витрати на розробку комп'ютерного обладнання визнаються як активи за історичною вартістю, а витрати, що здійснені до 31 грудня 2000 року за історичною вартістю, відкоригованою з урахуванням впливу гіперінфляції, та амортизуються лінійним

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

методом протягом строку їх корисної служби, але не більше ніж 5 років. Придбане комп'ютерне обладнання відображається в обліку згідно з такою ж політикою.

Банк переглядає балансову вартість нематеріальних активів у випадку подій або змін, що можуть свідчити про наявність ознак неможливості відшкодування їх балансової вартості. В разі існування подібних ознак, а балансова вартість перевищує суму відшкодування, балансова вартість відповідних активів зменшується до рівня вартості відшкодування.

Акціонерний капітал

Акціонерний капітал відображений за історичною вартістю, а для внесків, здійснених до 31 грудня 2000 року, за історичною вартістю, відкоригованою з урахуванням впливу гіперінфляції.

Потенційні зобов'язання

Потенційні зобов'язання не визнаються у фінансовій звітності. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком якщо ймовірність вибуття ресурсів, які втілюють у собі економічні вигоди, для виконання таких зобов'язань, є сумнівною.

Потенційні активи не визнаються у фінансовій звітності. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження економічних вигод є ймовірним.

Визнання доходів і витрат

Доходи по відсотках та витрати на виплату відсотків визнаються за методом нарахування і розраховуються за методом ефективного відсотка. Визнання доходів по відсотках припиняється у разі прострочення терміну погашення відповідного кредиту більше ніж на 90 днів. Дохід по відсотках включає купонний дохід від інвестиційних та торгових цінних паперів. Комісійні та інші доходи відображаються на рахунках доходів в момент завершення відповідних операцій. Комісійні доходи, що сплачуються клієнтами при кредитному обслуговуванні, у випадку їх значних розмірів, відстрочуються (разом з відповідними прямими витратами) і визнаються як доходи з розрахунку ефективного рівня доходів по кредитах. Витрати, що не пов'язані з відсотками, визнаються на час здійснення операції.

Операції в іноземних валютах

Операції в іноземних валютах відображаються за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Грошові активи і зобов'язання, які виникли в іноземній валюті, перераховуються в гривні за офіційним обмінним курсом НБУ, що діє на дату складання балансу. Прибутки і збитки, які виникають в результаті такого перерахунку операцій в іноземних валютах, визнаються в звіті про прибутки та збитки як результат від зміни курсів валют.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Зобов'язання з пенсійних та інших виплат

Банк не має ніяких інших пенсійних програм окремо від державної пенсійної системи України. Дана система вимагає від роботодавця здійснення поточних внесків, які розраховуються як відсоткова частка від загальної суми заробітної плати. Ці витрати відображаються у звіті про прибутки та збитки в тому періоді, коли відповідні внески сплачуються до Державного пенсійного фонду. Крім того, у Банку не існує програм додаткових виплат при виході на пенсію та інших компенсаційних програм, які б потребували додаткових нарахувань.

Капіталізовані бонуси

У 2002 році Банк змінив метод обліку бонусів, виплачених керівництву Банку та провідним співробітникам. Отримувачі бонусів є акціонерами Банку і загалом утримують 66.53% акціонерного капіталу станом за 31 грудня 2002 року. Банк не обтяжений договірними умовами виплачувати такі бонуси. Таким чином, за своєю суттю, ці бонуси відносяться до операцій з акціонерами, і тому, на основі вимог МСБО № 1, Банк відображає такі виплати безпосередньо у складі в звіту про зміни у власному капіталі як виплати окремим акціонерам.

До фінансової звітності за 2001 рік були внесені відповідні коригування для відображення перекласифікації таких бонусів у чистій сумі. Таким чином, сума чистого прибутку Банку за 2001 рік збільшилися порівняно з тією, що була представлена раніше, на 18 320 тисяч доларів США.

5 Грошові кошти та залишки на рахунках в Національному банку України

Грошові кошти та залишки на рахунках в Національному банку України включають:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Грошові кошти та їх еквіваленти	56 415	47 499
Залишки на рахунках в НБУ	35 957	50 365
Грошові кошти та залишки на рахунках в НБУ	92 372	97 864

Вказані суми являють собою готівкові грошові кошти та залишки на рахунках в НБУ, пов'язані з щоденними розрахунками та іншими видами діяльності.

У відповідності до банківського законодавства в Україні, Банк має утримувати на рахунках в НБУ певні залишки у формі депозитів, на які не нараховуються відсотки, та сума яких розраховується як відсоток від певних зобов'язань Банку. Обмежень на використання цих залишків не існує. Однак, якщо мінімальні вимоги до суми таких залишків не виконуються, Банк має сплатити певні штрафи. Банк був зобов'язаний та утримував середній рівень мінімального резерву, який розраховується щоденно протягом місяця. Середній розмір резерву за період з 1 по 31 грудня 2002 року склав 86 122 тис. доларів США (з 1 по 31 грудня 2001 року – 122 207 тис. доларів США).

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

6 Заборгованість інших банків

Заборгованість інших банків складає:

	2002 р.		
	Всього	Резерв	Чиста вартість
Поточні рахунки, розміщені в банках			
України	61	(3)	58
Країн ОЕСР	11 096	-	11 096
Країн СНД та інших країн	4 904	(216)	4 688
	16 061	(219)	15 842
Міжбанківські депозити і кредити			
Банкам України	75 342	(281)	75 061
Банкам країн ОЕСР	7 319	-	7 319
Банкам країн СНД та інших країн	4	-	4
	82 665	(281)	82 384
Заборгованість інших банків	98 726	(500)	98 226
	2001 р.		
	Всього	Резерв	Чиста вартість
Поточні рахунки розміщені в банках			
України	105	(2)	103
Країн ОЕСР	2 540	-	2 540
Країн СНД та інших країн	1 055	(27)	1 028
	3 700	(29)	3 671
Міжбанківські депозити і кредити			
Банкам України	84 098	(1 009)	83 089
Банкам країн ОЕСР	12 643	-	12 643
Банкам країн СНД та інших країн	5 995	-	5 995
	102 736	(1 009)	101 727
Інша заборгованість інших банків			
Банки країн ОЕСР	982	-	982
Заборгованість інших банків	107 418	(1 038)	106 380

Станом за 31 грудня 2002 року до статті "Міжбанківські депозити і кредити" включені 28 582 тис. доларів США, розміщені у двох банках України. (2001: 46 711 тис. доларів США, розміщених у двох банках України).

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Станом за 31 грудня 2002 року 7 696 тис. доларів США були розміщені на поточних рахунках та міжбанківських депозитах у двох міжнародно-визнаних банках країн ОЕСР (2001: 10 660 тис. доларів США у чотирьох міжнародно-визнаних банках), які є основними партнерами Банку при здійсненні міжнародних розрахунків.

Протягом 2002 року Банк одночасно розміщував та отримував короткострокові позики у різних валютах в українських банках та банках країн СНД. Станом за 31 грудня 2002 року Банк розмістив 6 026 тис. доларів США як депозити в українських гривнях в українських банках (2001: 4 152 тис. доларів США та 5 000 тис. доларів США як депозит у доларах США в одному з банків країн СНД). Ці депозити були забезпечені депозитами у доларах США, отриманими від цих же банків (Примітка 16).

Станом за 31 грудня 2002 року, Банком були укладені угоди продажу та зворотного викупу з декількома українськими банками. Предметом даних угод є облігації, емітовані українськими підприємствами та банками. Станом за 31 грудня 2002 року, загальна сума, сплачена Банком за даними угодами, становила 18 473 тис. доларів США (2001: 1 695 тис. доларів США, предметом угод були векселі, емітовані українськими підприємствами). Ця сума включена до міжбанківських кредитів та депозитів.

Станом за 31 грудня 2002 року, міжбанківські кредити та депозити банкам країн ОЕСР включають депозити-забезпечення на суму 280 тис. доларів США (2001: 9 888 тис. доларів США) як покриття по гарантіях та акредитивах та на суму 550 тис. доларів США (2001: 550 тис. доларів США), по розрахунках подорожніми чеками та розрахунках в системі міжнародних платежів.

Інша заборгованість банків країн ОЕСР у 2001 році представлена заборгованістю з обміну застарілих банкнот на нові.

7 Інвестиційні цінні папери

Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення, включають:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Конверсійні державні облігації	9 439	16 230
Дисконтні державні облігації	1 833	-
Депозитні сертифікати НБУ	-	158 645
Цінні папери, що утримуються до погашення	11 272	174 875

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Інвестиційні цінні папери, наявні для продажу, включають:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Корпоративні акції	1 908	1 196
Російські державні облігації	1 728	1 340
Процентні державні облігації	13 127	119 777
Дисконтні державні облігації	7 709	-
Інвестиції в акції асоційованих та дочірніх підприємств з метою наступного продажу	1 227	2 379
Корпоративні облігації	4 972	-
Облігації інших банків	516	-
	<u>31 187</u>	<u>124 692</u>
Мінус – резерв під знецінення	<u>(669)</u>	<u>(644)</u>
Інвестиційні цінні папери наявні для продажу	<u>30 518</u>	<u>124 048</u>

Конверсійні державні облігації – державні облігації зі строком погашення у 1998 році, які у серпні 1998 року, на прохання Уряду України, було добровільно конвертовано Банком у цінні папери зі строком погашення у 2002-2004 роках. Проценти по даних облігаціях підлягають сплаті кожні шість місяців за ставкою, яка розраховується як збільшена на 1% середньозважена облікова ставка НБУ протягом останнього місяця перед наступним купонним періодом. Процентні ставки коливалися від 18% станом за 31 грудня 2001 року до 8% станом за 31 грудня 2002 року.

Державні облігації представлені державними облігаціями, які випущені Міністерством фінансів України. Станом за 31 грудня 2002 року відсоткова ставка за процентними державними облігаціями складала 9% річних, у той час як дисконтні державні облігації, що утримувалися до погашення, забезпечували прибутковість у розмірі 7% річних, а дисконтні державні облігації, наявні для продажу – 9% річних.

У 1999 році Банк отримав облігації внутрішньої державної позики Російської Федерації, емітовані в доларах США зі строком погашення в 2003 та 2008 роках та процентною ставкою 3% річних, як погашення заборгованості російських банків.

Станом за 31 грудня 2002 року, державні процентні облігації балансовою 2 812 тис. доларів США були передані в заставу як забезпечення згідно з договором довгострокового фінансування з НБУ, як зазначено у Примітці 15.

Корпоративні акції та акції асоційованих та дочірніх підприємств, що наявні для продажу, представлені акціями, що не котуються на ринку та мають обмежений ринок. Немає відповідних методів, які б дозволили визначити їх справедливую вартість, тому ці акції відображені за перерахованою вартістю, яка визначається шляхом застосування змін індексу цін на споживчі товари до історичної вартості цінних паперів, починаючи з дати придбання до дати балансу та переведеною в долари США. Резерв під знецінення цих цінних паперів було сформовано у розмірі 669 тис. доларів США (2001: 644 тис. доларів США).

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

8 Кредити та аванси клієнтам

Кредити та аванси клієнтам включають:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Кредити та аванси клієнтам	777 581	390 276
Векселі	5 326	9 628
Овердрафт	13 282	13 347
	<u>796 189</u>	<u>413 251</u>
Мінус – резерви на покриття збитків	<u>(60 729)</u>	<u>(40 273)</u>
Кредити та аванси клієнтам	<u>735 460</u>	<u>372 978</u>

Станом за 31 грудня 2002 року, загальна сума кредитів, що визнані сумнівними та безнадійними та по яким не нараховувались проценти, становила 800 тис. доларів США (2001: 1 247 тис. доларів США).

Станом за 31 грудня 2002 року, Банк мав концентрацію кредитного ризику, представленого кредитами на загальну суму 107 495 тис. доларів США, які було надано десятьом позичальникам (2001: 82 238 тис. доларів США, наданих десятьом позичальникам). За цими кредитами був створений резерв у розмірі 2 201 тис. доларів США (2001: 1 871 тис. доларів США).

Кредити та аванси клієнтам включають кредити, надані в рамках Програми підтримки малого і середнього бізнесу ЄБРР та в рамках Програми Німецько-Українського Фонду на загальну суму 9 063 тис. доларів США та 1 686 тис. доларів США відповідно (2001: 5 001 тис. доларів США та 1 014 тис. доларів США відповідно) (див. Примітки 15 і 17).

Станом за 31 грудня 2002 року кредити та аванси клієнтам на суму 13 400 тис. доларів США, за вирахуванням резерву на покриття збитків, були віддані у заставу як забезпечення згідно з кредитним договором з ЄБРР, як зазначено у Примітці 15.

Станом на кінець 2001 року в Банку були укладені угоди продажу та зворотного викупу з однією з українських страхових компаній. Станом за 31 грудня 2001 року, загальна сума, що була надана Банком за даними угодами, становила 6 602 тис. доларів США і включена до складу векселів у вищенаведеної таблиці. Предметом даних угод є векселі, емітовані українським підприємством.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Кредити та аванси надаються, в основному, клієнтам, що здійснюють свою діяльність на території України в наступних галузях економіки:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Комерційні та торговельні підприємства	226 049	134 356
Сільське господарство та харчова промисловість	165 935	118 484
Промисловість	215 147	85 799
Організації обслуговування	89 327	37 949
Державні та місцеві органи влади	21 755	15 135
Фізичні особи	58 796	11 290
Будівництво	7 483	5 245
Зв'язок	10 756	4 749
Інші	941	244
	<u>796 189</u>	<u>413 251</u>
Мінус – резерви на покриття збитків	<u>(60 729)</u>	<u>(40 273)</u>
Кредити та аванси клієнтам	<u>735 460</u>	<u>372 978</u>

Кредитний портфель Банку складається з кредитів, що надаються наступним типам клієнтів:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Приватні підприємства	654 093	353 663
Державні підприємства, бюджетні організації та місцеві органи влади	83 300	48 227
Фізичні особи	58 796	11 290
Інші	-	71
	<u>796 189</u>	<u>413 251</u>
Мінус – резерви на покриття збитків	<u>(60 729)</u>	<u>(40 273)</u>
Кредити та аванси клієнтам	<u>735 460</u>	<u>372 978</u>

Станом за 31 грудня 2002 року, кредити фізичним особам включають 6 829 тис. доларів США (2001: 1 651 тис. доларів США) кредитів наданих працівникам Банку, які включають кредити керівництву Банку на суму 1 341 тис. доларів США (2001 261 тис. доларів США) (див. Примітку 28).

9 Оподаткування

Податок на прибуток складає:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Поточний податок	10 710	8 048
Зміни відстроченого оподаткування в результаті виникнення та зникнення тимчасових різниць	(1 355)	356
Податок на прибуток	<u>9 355</u>	<u>8 404</u>

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

У 2002 та 2001 роках податок на прибуток в Україні стягувався за ставкою 30% з доходу, зменшеного на суму валових витрат. На початку 2003 року до Закону України "Про оподаткування прибутку підприємств" було внесено зміни та доповнення, згідно з якими ставка оподаткування прибутку підприємств встановлюється на рівні 25%. Ця ставка буде чинною з 1 січня 2004 року.

Фактичні витрати з податку на прибуток відрізняються від розрахованих на основі діючої ставки податку. Узгодження сум податку на прибуток, фактично віднесених на витрати в поданій фінансовій звітності та прибутку до оподаткування зваженого на нормативну ставку, за роки, що закінчилися 31 грудня, є наступним:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Прибуток до оподаткування згідно з МСФЗ	20 214	27 404
Податок при застосуванні діючої ставки 30%	6 065	8 222
Вплив:		
Зміни ставки податку	(35)	-
Витрат, що не включаються до складу валових	3 279	122
Доходу, що враховується лише при обчисленні податку	-	60
Амортизації гудвілу	46	
Податок на прибуток за рік	9 355	8 404

Суми активів та зобов'язань з відстроченого оподаткування станом за 31 грудня 2002 та 2001 років складають:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Вплив на податок тимчасових різниць, що зменшуватимуть його суму:		
Резерви на покриття збитків	1 774	-
Нарахування	-	209
Оцінка фінансових інструментів	3 891	1 214
Активи з відстроченого оподаткування	5 665	1 423
Вплив на податок тимчасових різниць, що збільшуватимуть його суму:		
Резерви на покриття збитків	-	(1 994)
Залишкова вартість основних засобів та програмного забезпечення	(1 797)	(2 047)
Оцінка цінних паперів	(243)	(44)
Нарахування	(2 006)	-
Зобов'язання з відстроченого оподаткування	(4 046)	(4 085)
Чистий актив/ (зобов'язання) з відстроченого оподаткування	1 619	(2 662)

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Суми поточних активів з податку на прибуток, представлені у балансовому звіті, включають передоплати з податку на прибуток, які можуть зараховуватися у зменшення податкових зобов'язань в наступних податкових періодах.

Рух на рахунку відстроченого податку на прибуток за роки, що закінчилися 31 грудня 2002 та 2001 років був наступним:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
На початок звітного періоду	2 662	2 244
Нараховано (зменшено) у звіті про прибутки та збитки за рік	(1 355)	356
Актив з відстроченого оподаткування, визнаний при придбанні Банку "Еталон"	(2 910)	-
Курсові різниці	(16)	62
На кінець звітного періоду	(1 619)	2 662

10 Інвестиції в асоційовані підприємства та неконсолідовані дочірні підприємства

Інвестиції в асоційовані підприємства та неконсолідовані дочірні підприємства включають:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Дочірні підприємства	637	585
Асоційовані підприємства	859	439
	1 496	1 024

Всі наведені вище інвестиції були здійснені в компанії, що здійснюють свою діяльність на території України.

11 Резерви на покриття збитків

Динаміка резервування збитків за активами, що приносять процентні доходи, за рік, що закінчився 31 грудня 2002 року, була наступною:

	2001 р.	Перера- хунок валюти представ- лення	Нарахо- вано/ (зменше- но) за рік	Повер- нення	Спи- сання акти- вів	Зміна курсів валют	2002 р.
Заборгованість інших банків	1 038	(8)	(587)	7	-	50	500
Кредити та аванси клієнтам	40 273	(280)	22 575	6	(1 997)	152	60 729
Інвестиційні цінні папери	644	(5)	43	-	(13)	-	669
	41 955	(293)	22 031	13	(2 010)	202	61 898

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Динаміка резервування збитків за іншими активами та забезпеченнями за рік, що закінчився 31 грудня 2002 року, була наступною:

	2001 р.	Перерахунок валюти представлення	Нараховано/ (зменшено) за рік	Повернення	Списання активів	Зміна курсів валют	2002 р.
Інші активи	992	(6)	468	-	(712)	(95)	647
Гарантії та потенційні зобов'язання	622	(34)	378	-	-	37	1 003
	1 614	(40)	846	-	(712)	(58)	1 650

Динаміка резервування збитків за активами, що приносять процентні доходи, за рік, що закінчився 31 грудня 2001 року, була наступною:

	2000 р.	Перерахунок валюти представлення	Вплив застосування МСБО №39	Нараховано/ (зменшено) за рік	Списання активів	Зміна курсів валют	2001 р.
Заборгованість інших банків	730	21	(93)	478	-	(98)	1 038
Кредити та аванси клієнтам	30 999	872	(3 338)	14 007	(2 064)	(203)	40 273
Інвестиційні цінні папери	391	14	-	253	(14)	-	644
	32 120	907	(3 431)	14 738	(2 078)	(301)	41 955

Динаміка резервування за іншими активами, інвестиціями в асоційовані підприємства та забезпеченнями за рік, що закінчився 31 грудня 2001 року, була наступною:

	2000 р.	Перерахунок валюти представлення	Вплив застосування МСБО №39	Нараховано/ (зменшено) за рік	Списання активів	Зміна курсів валют	2001 р.
Інвестиції в асоційовані підприємства	3	-	-	(3)	-	-	-
Інші активи	977	24	-	66	(48)	(27)	992
Гарантії та потенційні зобов'язання	435	14	-	173	-	-	622
	1 415	38	-	236	(48)	(27)	1 614

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Суми резервів на покриття збитків вираховуються з вартості відповідних активів. Резерви за забезпеченнями по гарантіях та інших зобов'язаннях обліковуються як резерви за потенційними зобов'язаннями.

12 Основні засоби

Рух основних засобів протягом року був наступним:

	Будівлі	Комп'ютери та офісне обладнання	Інвентар та приладдя	Транспортні засоби	Незавершені основні засоби	Всього
Вартість						
31 грудня 2001 р.	30 226	46 144	16 585	9 735	6 833	109 523
Результат перерахунку валюти представлення	(192)	(294)	(106)	(61)	(43)	(696)
Надходження	5 270	12 024	7 451	2 602	18 509	45 856
Переміщення	10 777	-	-	-	(10 777)	-
Вибуття	(743)	(1 415)	(618)	(713)	(295)	(3 784)
31 грудня 2002 р.	45 338	56 459	23 312	11 563	14 227	150 899
Накопичений знос						
31 грудня 2001 р.	2 703	34 119	6 895	7 492	-	51 209
Результат перерахунку валюти представлення	(20)	(224)	(47)	(49)	-	(340)
Нараховано за рік	2 503	6 656	3 497	1 445	-	14 101
Вибуття	(50)	(770)	(404)	(548)	-	(1 772)
31 грудня 2002 р.	5 136	39 781	9 941	8 340	-	63 198
Залишкова вартість						
На 31 грудня 2002 р.	40 202	16 678	13 371	3 223	14 227	87 701
На 31 грудня 2001 р.	27 523	12 025	9 690	2 243	6 833	58 314

До статті "Будівлі" включені приміщення, які займає Банк (30 302 тис. доларів США), а також поліпшення орендованого майна (9 876 тис. доларів США). До складу обладнання включено вартість офісного та банківського обладнання.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

13 Нематеріальні активи та гудвіл

Станом за 31 грудня 2002 р. нематеріальні активи представлені гудвілом та програмним забезпеченням. Рух нематеріальних активів протягом 2002 року був наступним:

	Програмне забезпечення	Гудвіл	Всього
Вартість			
31 грудня 2001 р.	2 144	-	2 144
Результат перерахунку валюти представлення	(14)	-	(14)
Надходження	627	3 065	3 692
Вибуття	(99)	-	(99)
31 грудня 2002 р.	2 658	3 065	5 723
Накопичений знос			
31 грудня 2001 р.	1 534	-	1 534
Результат перерахунку валюти представлення	(11)	-	(11)
Нараховано за рік	458	153	611
Вибуття	(95)	-	(95)
31 грудня 2002 р.	1 886	153	2 039
Залишкова вартість			
За 31 грудня 2002 р.	772	2 912	3 684
За 31 грудня 2001 р.	610	-	610

14 Інші активи

Інші активи складаються з:

	2002 р.	2001 р.
Передоплати	12 854	6 198
Залишки на транзитних рахунках		
- активи з готівкового Євро	-	4 008
- розрахунки з Western Union	120	-
- розрахунки за платіжними картками	2 830	2 737
- інші	692	566
Розрахунки за операціями з цінними паперами	448	55
Розрахунки з працівниками	862	427
Матеріали	2 235	2 520
Нараховані доходи	221	378
Інші активи	257	541
	20 519	17 430
Мінус – резерви на покриття збитків по інших активах	(647)	(992)
Інші активи	19 872	16 438

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Передоплати станом за 31 грудня 2002 року включають в основному передоплати за основні засоби і обладнання, а також страхування на суму 2 452 тис. доларів США і 8 139 тис. доларів США відповідно (2001: 3 170 тис. доларів США та 1 940 тис. доларів США відповідно). Передоплати по страхуванню на суму 4 668 тис. доларів США були здійснені однією з українських страхових компаній, яка є акціонером Банку.

15 Заборгованість перед Національним банком України

Заборгованість перед НБУ включає заборгованість по програмі ЄБРР та кредит на рефінансування, наданий НБУ.

У 1995 році Банку було відкрито кредитну лінію НБУ в рамках Програми підтримки розвитку малого та середнього бізнесу ЄБРР. Кредитна лінія Банку і кредити, видані за нею, деноміновані у доларах США, і Банк несе кредитний ризик по кредитах, які він видає. Дохід Банку обмежений процентною маржою в розмірі 5%. Станом за 31 грудня 2002 року сума заборгованості, що залишилася перед НБУ в рамках програми ЄБРР, становила 3 207 тис. доларів США (2001: 4 101 тис. доларів США).

У листопаді 1999 року Банк підписав іншу угоду з НБУ за Програмою кредитування малого бізнесу ЄБРР. Умови даної угоди ідентичні умовам угоди за Програмою підтримки розвитку малого та середнього бізнесу ЄБРР. Станом за 31 грудня 2002 року сума заборгованості перед НБУ за даною угодою становила 7 948 тис. доларів США (2001: 900 тис. доларів США).

Обидва кредити ЄБРР були надані за умови виконання Банком економічних нормативів, встановлених ЄБРР.

У грудні 2002 року Банк отримав від НБУ кредит у гривнях для рефінансування. Станом за 31 грудня 2002 року сума кредиту становила 2 817 тис. доларів США. За цим кредитом Банк сплачує 8% річних.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

16 Заборгованість перед іншими банками

Заборгованість перед іншими банками складає:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Поточні рахунки банків		
України	1 536	6 005
Країн СНД та інших країн	566	800
	<u>2 102</u>	<u>6 805</u>
Міжбанківські кредити та депозити		
Банків України	27 313	7 058
Банків країн ОЕСР	10 269	-
Банків країн СНД та інших країн	189	5 000
	<u>37 771</u>	<u>12 058</u>
Інша заборгованість перед іншими банками		
Банки України	-	706
Заборгованість перед іншими банками	<u>39 873</u>	<u>19 569</u>

Станом за 31 грудня 2002 року до міжбанківських кредитів та депозитів банків країн ОЕСР включені 10 000 тис. доларів США, отримані напряму від ЄБРР за кредитним договором стосовно фінансування українських підприємств, що діють в агропромисловому секторі економіки. Станом за 31 грудня 2002 року Банк сплачував проценти за цим кредитом за ставкою LIBOR + 2,5% річних.

У 2002 році Банк продовжив використовувати практику взаємних розміщень з українськими банками (див. Примітку 6).

Інші суми по заборгованості іншим банкам станом за 31 грудня 2001 року представлені зобов'язаннями Банку перевести готівкове Євро, придбане Банком, до інших українських банків. Ці зобов'язання були погашені одразу після закінчення 2001 року.

17 Заборгованість перед клієнтами

Заборгованість перед клієнтами складає:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Поточні рахунки	587 659	677 504
Строкові депозити	333 305	158 281
Депозитні сертифікати	-	11 610
Кошти, отримані від Німецько-українського фонду	2 024	1 014
Заборгованість перед клієнтами	<u>922 988</u>	<u>848 409</u>

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Заборгованість в розрізі типів клієнтів представлена у наступній таблиці:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Державні та бюджетні організації (див. нижче)	246 625	459 633
Фізичні особи	434 371	210 366
Приватні підприємства	223 455	151 276
Депозитні сертифікати	-	11 610
Кошти, отримані від Німецько-українського фонду	2 024	1 014
Інше	16 513	14 510
Заборгованість перед клієнтами	922 988	848 409

Протягом 2002 та 2001 років Банк уклав кредитні угоди в рамках Програми Німецько-Українського фонду з метою фінансування малого, середнього та мікробізнесу. Кредит деномінований в євро. Базова процентна ставка кредиту складає EURIBOR+1% плюс маржа в розмірі 1,5% за адміністрування кредиту та підлягає сплаті щоквартально. Банк також сплачує 1% комісії за невикористану частину кредиту, починаючи з дати першого отримання коштів. Станом за 31 грудня 2002 року заборгованість за даними угодами складає 2 024 тис. доларів США (2001: 1 014 тис. доларів США).

Аналіз клієнтів Банку за галузями економіки є наступним:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Комерційні підприємства	89 674	63 473
Пошта та підприємства зв'язку	62 344	258 441
Промисловість	48 774	36 749
Митниця	42 714	32 042
Сільське господарство і харчова промисловість	22 256	14 406
Будівельні підприємства	16 618	9 894
Державний Пенсійний фонд	4 723	81 242
Фізичні особи	434 371	210 366
Депозитні сертифікати	-	11 610
Кредити від Німецько-Українського фонду	2 024	1 014
Інше	199 490	129 172
Заборгованість перед клієнтами	922 988	848 409

Станом за 31 грудня 2002 та 2001 років Банк отримав значну частину депозитів від державних і бюджетних організацій. Станом на кінець 2002 року до загальної суми заборгованості перед клієнтами входили 162 025 тис. доларів США (17,5% від загальної суми заборгованості перед клієнтами) заборгованості перед п'ятьма клієнтами (2001: 426 696 тис. доларів США (50%)).

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
“Укрпошта” (пошта і зв’язок)	50 625	251 083
Державний Пенсійний фонд	4 723	81 242
Фонд соціального страхування	52 245	54 971
Митниця	42 714	32 042
“Укртелеком” (пошта і зв’язок)	11 718	7 358
Інші державні підприємства	84 600	32 937
Державні та бюджетні організації	246 625	459 633

Станом за 31 грудня 2002 року, Банк заблокував на поточних рахунках клієнтів суму в розмірі 1 778 тис. доларів США (2001: 6 762 тис. доларів США) як забезпечення акредитивів та суму в розмірі 93 тис. доларів США (2001: 59 тис. доларів США) як забезпечення гарантій, виданих Банком від імені своїх клієнтів.

18 Субординований борг

Після придбання Банку “Еталон” у 2002 році зобов’язання Банку збільшилися на суму субординованого кредиту в гривнях. Цей кредит підлягає погашенню у 2006 році і передбачає процентну ставку в розмірі 15%, яка обмежена офіційною ставкою рефінансування НБУ. Станом за 31 грудня 2002 року сума цього субординованого кредиту становила 2 250 тис. доларів США.

19 Інші зобов’язання

Інші зобов’язання станом за 31 грудня 2002 та 2001 років склали:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Нараховані витрати	1 390	2 106
Розрахунки за основними засобами	862	2 445
Доходи майбутніх періодів	548	241
Розрахунки за операціями клієнтів	360	1 714
Транзитні рахунки	293	1 848
Заборгованість за угодами фінансової оренди	205	425
Розрахунки за системою Western Union	-	2 209
Інше	2 333	524
Інші зобов’язання	5 991	11 512

Розрахунки за системою Western Union представляють невикористані аванси, отримані через систему Western Union, які мають бути спрямовані на видачу грошових переказів у наступних періодах.

Транзитні рахунки використовуються для забезпечення операцій з дорожніми чеками та платіжними картками.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

20 Акціонерний капітал

Ця фінансова звітність відображає суму сплаченого акціонерного капіталу за історичною вартістю, а за внесками, здійсненими до 31 грудня 2000 року, за історичною вартістю, відкоригованою з урахуванням впливу гіперінфляції. Сума акціонерного капіталу потім була перерахована у долари США. Акціонерний капітал Банку був внесений акціонерами в гривнях. Акціонери мають право на отримання дивідендів та розподіл капіталу в гривнях.

Станом за 31 грудня 2002 року дозволений акціонерний капітал Банку складав 5 000 000 000 (2001: 2 600 000 000) акцій з номінальною вартістю 0,1 гривні. Всі акції мають рівні права при голосуванні.

Станом за 31 грудня 2002 року, Банк мав 30,376,233 власних акцій, викуплених у акціонерів з метою подальшого перепродажу.

Кількість акцій випущених і повністю сплачених станом за 31 грудня 2002 і 2001 років була наступною:

	Кількість акцій	Балансова вартість за УНБО, тис. грн	Вартість, індексована та перерахована у валюту представлення, тис. дол. США
31 грудня 2000 р.	1 167 659 674	116 766	36 368
Випуск нових акцій	1 405 906 337	140 591	26 534
Результат перерахунку валюти представлення			933
31 грудня 2001 року	2 573 566 011	257 357	63 835
Випуск нових акцій	2 426 433 989	242 643	45 504
Викуплені власні акції	(30 376 233)	(3 038)	(570)
Результат перерахунку валюти представлення			(405)
31 грудня 2002 року	4 969 623 767	496 962	108 364

У квітні, серпні та жовтні 2002 року акціонери затвердили 16^{ту}, 17^{ту} та 18^{ту} емісії акцій на 500 000 000, 210 000 000 та 500 000 000 акцій, відповідно, без верхньої межі. Заявлений та дозволений акціонерний капітал зріс до 500 000 000 гривень, що склало 5 000 000 000 акцій. Станом за 31 грудня 2002 року, всі випуски акцій були закінчені та зареєстровані в НБУ.

Після закінчення року, у березні 2003 року, Загальні збори акціонерів затвердили 19^{ту} емісію акцій Банку на суму 50 000 тис. грн.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Частки акціонерів у капіталі Банку розподілені наступним чином:

	2002 р.		2001 р.	
	Кількість акцій	Частка у сплаченому акціонерному капіталі	Кількість акцій	Частка в сплаченому акціонерному капіталі
Фізичні особи:				
Керівництво Банку	1 826 882 620	36,54%	979 332 358	38,05%
Співробітники	1 499 588 402	29,99%	1 256 183 564	48,81%
Інші фізичні особи	870 276 104	17,41%	113 678 464	4,42%
	4 196 747 126	83,94%	2 349 194 386	91,28%
Юридичні особи:				
Страхова компанія "Еталон"	450 000 000	9,00%	-	-
Укртелеком	105 500 863	2,11%	105 500 863	4,10%
Інші юридичні особи	217 375 778	4,35%	118 870 762	4,62%
	772 876 641	15,46%	224 371 625	8,72%
Викуплені акції	30 376 233	0,60%	-	-
Всього акцій	5 000 000 000	100,00%	2 573 566 011	100,00%

Фонди Банку, які можуть бути розподілені, визначаються сумою резервів, відображеною у звітності, що готується згідно з УНБО. Станом за 31 грудня 2002 року фонди, що підлягають розподілу, становлять 81 376 тис. грн. (2001: 57 858 тис. грн.); фонди, що не підлягають розподілу, становлять 21 059 тис. грн. (2001: 14 178 грн.) та представлені загальним резервним фондом, який створюється для покриття загальних банківських ризиків, включаючи майбутні збитки та інші непередбачені ризики або потенційні зобов'язання.

21 Фактичні та потенційні фінансові зобов'язання

Податкові та правові аспекти

Законодавство щодо оподаткування та здійснення операцій розвивається по мірі переходу до ринкової економіки. Ряд прийнятих законодавчих та нормативних актів не завжди чітко сформульовані, а їх інтерпретація залежить від точки зору місцевих, обласних і центральних органів державної влади та інших державних органів. Нерідко точки зору різних органів на певне питання не співпадають. Керівництво вважає, що Банк дотримався всіх нормативних положень, і всі передбачені законами податки були нараховані або сплачені. У випадках, коли порядок нарахування податкових зобов'язань був недостатньо чітким, Банк нараховував податкові зобов'язання на основі найкращих оцінок керівництва.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Зобов'язання за валютними операціями та деривативами

В ході звичайного ведення операцій Банк укладає контракти на торгівлю валютою з третіми сторонами. Більшість з них складають операції з обміну гривні та долара США. Станом за 31 грудня 2002 року Банк не мав невиконаних зобов'язань за контрактами на торгівлю іноземними валютами та операціями з похідними фінансовими інструментами (2001: нуль).

Зобов'язання Банку з кредитування, гарантії та акредитиви

Станом за 31 грудня 2002 та 2001 років фактичні та потенційні фінансові зобов'язання включали:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Невикористані суми за зобов'язаннями з кредитування	6 978	6 100
Акредитиви	1 715	9 635
Авальовані векселі	3 710	1 026
Гарантії	16 766	3 667
Фактичні та потенційні зобов'язання, всього	29 169	20 428

Станом за 31 грудня 2002 року акредитиви на суму 1 778 тис. доларів США (2001: 6 762 тис. доларів США) та гарантії в розмірі 93 тис. доларів США (2001: 59 тис. доларів США) були забезпечені коштами клієнтів (див. Примітку 17).

Станом за 31 грудня 2002 року Банк здійснив резервування сум наданих потенційних зобов'язань в розмірі 1 003 тис. доларів США (2001: 622 тис. доларів США) (див. Примітку 11).

Фінансові фактичні та потенційні зобов'язання, отримані станом за 31 грудня 2002 року становлять отримані гарантії у розмірі 165 516 тис. доларів США (2001: 97 650 тис. доларів США).

Юридичні зобов'язання

В ході звичайної діяльності до Банку можуть бути пред'явлені судові позови та претензії. Керівництво Банку вважає, що відповідальність, в разі її виникнення внаслідок вищезазначених позовів та претензій, не буде мати суттєвого негативного впливу на фінансовий стан або результати майбутніх операцій Банку.

Станом за 31 грудня 2002 року Банк не мав суттєвих судових позовів.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Страхування

В ході звичайного ведення операцій, Банк укладає угоди щодо страхування нерухомого майна, автомобілів та банківського обладнання. Страхові контракти за звичай укладаються на один рік. Станом за 31 грудня 2002 року, загальна сума по діючих контрактах, на яку було застраховане майно Банку, становила 74 402 тис. грн. (2001: 4 337 тис. грн.).

Банк не проводив страхування своїх потенційних зобов'язань.

Зобов'язання з оперативної і фінансової оренди

В ході звичайного ведення операцій Банк укладає договори оренди обладнання та приміщень для центрального офісу та філій. Станом за 31 грудня 2002 року Банк не мав будь-яких суттєвих майбутніх зобов'язань за договорами оренди, дія яких не може бути припинена в односторонньому порядку.

22 Чистий дохід по відсотках

Чистий дохід по відсотках складається з:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Дохід по відсотках		
Заборгованість НБУ	4	2 274
Заборгованість інших банків	5 945	7 579
Інвестиційні цінні папери	11 932	16 916
Кредити та аванси клієнтам – юридичні особи	114 385	84 813
Кредити та аванси клієнтам – фізичні особи	4 520	1 818
Інше	10	2
	<u>136 796</u>	<u>113 402</u>
Витрати на виплату відсотків		
Заборгованість перед НБУ	(498)	(209)
Заборгованість перед іншими банками	(1 005)	(375)
Заборгованість перед клієнтами – поточні рахунки	(28 762)	(30 927)
Заборгованість перед клієнтами – строкові рахунки	(35 611)	(13 542)
Заборгованість перед клієнтами – депозитні сертифікати	(4 269)	(9 062)
Інше	(80)	(27)
	<u>(70 225)</u>	<u>(54 142)</u>
Чистий дохід по відсотках	<u>66 571</u>	<u>59 260</u>

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

23 Винагороди та комісії, чистий дохід

Винагороди та комісії складають:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Винагороди та комісії отримані		
По операціях з клієнтами:		
- Розрахунково-касове обслуговування	56 590	44 704
- Конвертація валют	5 369	4 443
- Операції з цінними паперами	114	108
- Інше	1 894	925
Комісії, отримані від банків-кореспондентів	564	340
	64 531	50 520
Винагороди та комісії сплачені		
По операціях з клієнтами	(4 345)	(3 461)
Комісії, сплачені банкам-кореспондентам	(271)	(224)
Інші винагороди та комісії сплачені	(232)	(82)
	(4 848)	(3 767)
Винагороди та комісії, чистий дохід	59 683	46 753

24 Загальні адміністративні та операційні витрати

Заробітна плата та пов'язані витрати включають:

	<u>2002 р.</u>	<u>2001 р.</u>
Заробітна плата та премії	23 048	21 300
Обов'язкові нарахування на заробітну плату	6 773	4 771
Всього заробітна плата та пов'язані витрати	29 821	26 071

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Загальні адміністративні та операційні витрати включають:

	2002 р.	2001 р.
Витрати на страхування	6 431	962
Витрати на ремонт основних засобів	5 628	5 806
Витрати на інформаційні технології	4 982	4 017
Оренда та утримання приміщень	4 630	3 534
Офісні витрати	3 944	3 371
Витрати на охорону	3 191	2 434
Оплата послуг зв'язку	3 078	2 509
Операційні податки	2 163	1 588
Витрати на маркетинг та рекламу	1 652	1 575
Витрати на благодійність	1 247	1 873
Витрати на фонд страхування депозитів	1 224	448
Представницькі витрати	989	863
Оплата юридичних та консультаційних послуг	794	750
Відраджень та пов'язані витрати	674	557
Збитки від вибуття основних засобів	383	315
Навчання персоналу	247	262
Інші витрати	3 392	1 494
Всього інші операційні та адміністративні витрати	44 649	32 358

Загальна сума заробітної плати та інших виплат членам Правління Банку за рік, за винятком капіталізованих бонусів, про які йде мова у Примітці 4, склала 1 425 тис. доларів США (2001: 406 тис. доларів США).

25 Додаткова інформація до звітів про рух грошових коштів

Грошові кошти та їх еквіваленти

Банк включає кошти та залишки на рахунках в НБУ, а також залишки на поточних рахунках в інших банках до складу грошових коштів та їх еквівалентів.

Станом за 31 грудня 2002 та 2001 років, грошові кошти та грошові еквіваленти у звітах про рух грошових коштів, включали наступні статті балансу:

	2002 р.	2001 р.
Грошові кошти у касі (Примітка 5)	56 415	47 499
Залишки на рахунках НБУ (Примітка 5)	35 957	50 365
Залишки на поточних рахунках в інших банках (Примітка 6)	16 061	3 700
Заборгованість інших банків за обмін старих банкнот на нові (Примітка 6)	-	981
Всього грошові кошти і грошові еквіваленти	108 433	102 545

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Негрошові операції

В 2002 році Банк придбав Банк "Еталон". На дату відповідного придбання справедлива вартість активів і пасивів придбаного банку становила:

Активи	
Грошові кошти та їх еквіваленти	2 147
Інвестиційні цінні папери наявні для продажу	877
Кредити та аванси клієнтам	48 011
Активи з відстроченого оподаткування	2 910
Інвестиції в асоційовані підприємства	819
Основні засоби	2 761
Інші активи	1 414
	<hr/>
	58 939
Зобов'язання	
Заборгованість перед іншими банками	37 531
Заборгованість перед клієнтами	18 009
Інші зобов'язання	276
Субординований борг	2 250
	<hr/>
	58 066
Активи, чиста вартість	<hr/> <hr/>
	873

Розрахунки за придбаний банк було здійснено шляхом обміну на власні акції Банку на суму 3 938 тис. доларів США.

Інші негрошові операції, які були проведені Банком в 2002 і 2001 роках представляють собою капіталізацію бонусів у розмірі 34 327 тис. доларів США і 26 172 тис. доларів США, відповідно.

26 Управління ризиками

Управління ризиками є основою банківського бізнесу і суттєвою складовою банківських операцій. Основними ризиками, притаманними операційній діяльності Банку, є ризики, пов'язані з наданням кредитів, ліквідністю та ринковими коливаннями процентних ставок та валютних курсів. Нижче подано опис методології, яка застосовується Банком для управління зазначеними ризиками.

Кредитний ризик

Кредитний ризик, або ризик невиконання боржниками зобов'язань як передбачається умовами контрактів, контролюється шляхом впровадження процедур затвердження кредитів; затвердження кредитних лімітів відносно суми ризику, пов'язаного з окремим позичальником, або ж групою позичальників чи галуззю позичальника; та

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

впровадження процедур моніторингу позичальників, таких як регулярний аналіз фінансового стану та можливості позичальників виконати зобов'язання по кредитах. Ліміти щодо позичальників розглядаються керівництвом Банку щомісячно. У більшості випадків та коли необхідно, Банк надає кредити під заставу.

Максимальний рівень кредитного ризику, без урахування справедливої вартості застави, у разі невиконання позичальниками своїх зобов'язань за фінансовими інструментами складав, станом за 31 грудня 2002 року, 1 012 291 тис. доларів США (2001: 902 751 тис. доларів США).

Банк вважає, що всі контрагенти за угодами по фінансових інструментах мають задовільний кредитний рейтинг, і відповідно не очікує збитку у зв'язку з невиконанням ними своїх зобов'язань, який би перевищив суму сформованого резерву, що подається у цій фінансовій звітності.

Ринковий ризик

Банк враховує наявність ринкових ризиків. Ринкові ризики виникають в результаті відкритої позиції по процентних ставках та валюті, на яку впливають загальні й специфічні ринкові зміни. Банк управляє ринковим ризиком шляхом регулярного здійснення оцінок потенційних збитків, які можуть виникнути внаслідок негативних змін в ринкових умовах, та встановлення й дотримання відповідних лімітів з метою обмеження збитків, а також вимог щодо розміру маржі та застави.

Щодо зобов'язань з кредитування, для Банку потенційно існує ризик збитків у розмірі, що дорівнює сумі таких зобов'язань. Однак ймовірна сума збитків є меншою, оскільки більшість зобов'язань виникає за певних умов, передбачених кредитними договорами.

Валютний ризик

На фінансовий стан і рух грошових коштів Банку впливають коливання курсів основних валют. Правління Банку встановлює ліміти щодо рівня ризику за окремими валютами (перш за все доларами США) по філіях і загалом по Банку. Ці ліміти також відповідають вимогам, встановленим НБУ.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Виміри валютного ризику Банку є наступними:

	2002 р.			
	Вільно конверто- вані валюти	Неконвер- товані валюти	Гривня	Всього
Активи				
Грошові кошти і залишки на рахунках в НБУ	24 516	478	67 378	92 372
Кошти в інших банках	23 527	4 573	70 126	98 226
Кредити клієнтам	224 592	313	510 555	735 460
Інвестиційні цінні папери	1 728	-	40 062	41 790
	274 363	5 364	688 121	967 848
Зобов'язання				
Заборгованість перед НБУ	11 155	-	2 817	13 972
Кошти інших банків	30 534	986	8 353	39 873
Кошти клієнтів	199 510	3 426	720 052	922 988
Субординований борг	-	-	2 250	2 250
	241 199	4 412	733 472	979 083
Нетто позиція	33 164	952	(45 351)	(11 235)
2001 р.				
	Вільно конверто- вані валюти	Неконвер- товані валюти	Гривня	Всього
Активи				
Грошові кошти і залишки на рахунках в НБУ	19 399	382	78 083	97 864
Кошти в інших банках	38 221	2 617	65 542	106 380
Кредити клієнтам	104 681	4	268 293	372 978
Інвестиційні цінні папери	1 340	-	297 583	298 923
	163 641	3 003	709 501	876 145
Зобов'язання				
Заборгованість перед НБУ	5 066	-	-	5 066
Кошти інших банків	8 867	10	10 692	19 569
Кошти клієнтів	123 764	2 351	722 294	848 409
	137 697	2 361	732 986	873 044
Нетто позиція	25 944	642	(23 485)	3 101

Банк класифікує свої банківські активи і зобов'язання за рівнем валютного ризику. Основний валютний ризик для Банку пов'язаний з наданими ним кредитами і залученими від населення депозитами.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Банк не укладає угод про обмін іноземної валюти для зменшення валютних ризиків, оскільки такі фінансові інструменти не існують по валютах, за якими, на погляд Банку, для нього існує ризик.

Стаття "Вільно конвертовані валюти" включає в основному суми в доларах США, а також і валюти інших країн-членів ОЕСР. Валюти країн СНД, окрім України, увійшли в категорію "неконвертовані валюти".

Основний рух коштів Банку (доходи, операційні витрати) формується головним чином у гривнях. В результаті цього майбутні зміни обмінного курсу гривні до долару США впливатимуть на балансову вартість монетарних активів та зобов'язань Банку. Такі зміни можуть вплинути і на спроможність Банку реалізувати свої немонетарні активи за їх вартістю, представленою у цій фінансовій звітності у доларах США.

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності полягає у наявності достатніх коштів для забезпечення видачі коштів з рахунків клієнтів та виконання інших фінансових зобов'язань за фінансовими інструментами у момент настання терміну їх погашення. З метою зниження цього ризику, Банк проводить щоденний аналіз очікуваних грошових потоків за операціями клієнтів та Банку. Ці процедури є складовою частиною процесу управління активами та пасивами.

У наступних таблицях представлено аналіз банківських активів та пасивів, згрупованих на основі термінів їх погашення, обумовлених відповідними угодами, від дати складання балансу:

	2002 р.					Всього
	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	
Активи						
Грошові кошти і залишки на рахунках в НБУ	92 372	-	-	-	-	92 372
Кошти в інших банках	82 420	6 004	9 552	250	-	98 226
Кредити клієнтам	77 349	265 128	216 998	174 598	1 387	735 460
Інвестиційні цінні папери	5 071	7 486	9 039	2 507	17 699	41 802
	257 212	278 618	235 589	177 355	19 086	967 860
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	2 867	-	500	7 922	2 683	13 972
Кошти інших банків	12 464	11 482	15 674	253	-	39 873
Кошти клієнтів	617 930	41 669	242 462	20 927	-	922 988
Субординований борг	-	-	-	-	2 250	2 250
	633 261	53 151	258 636	29 102	4 933	979 083
Нетто позиція	(376 049)	225 467	(23 047)	148 253	14 153	(11 223)
Накопичена різниця	(376 049)	(150 582)	(173 629)	(25 376)	(11 223)	

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

	2001 р.					
	До 1 місяця	Від 1 до 3 місяців	Від 3 місяців до 1 року	Від 1 до 5 років	Більше 5 років	Всього
Активи						
Грошові кошти і залишки на рахунках в НБУ	97 864	-	-	-	-	97 864
Кошти в інших банках	74 438	3 739	27 926	-	277	106 380
Кредити клієнтам	44 037	89 533	198 035	40 902	471	372 978
Інвестиційні цінні папери	175 857	30 739	45 290	45 610	1 427	298 923
	<u>392 196</u>	<u>124 011</u>	<u>271 251</u>	<u>86 512</u>	<u>2 175</u>	<u>876 145</u>
Зобов'язання						
Заборгованість перед НБУ	-	-	965	-	4 101	5 066
Заборгованість перед іншими банками	14 509	3 020	2 040	-	-	19 569
Заборгованість перед клієнтами	682 913	32 236	116 027	16 219	1 014	848 409
	<u>697 422</u>	<u>35 256</u>	<u>119 032</u>	<u>16 219</u>	<u>5 115</u>	<u>873 044</u>
Нетто позиція	<u>(305 226)</u>	<u>88 755</u>	<u>152 219</u>	<u>70 293</u>	<u>(2 940)</u>	<u>3 101</u>
Накопичена різниця	<u>(305 226)</u>	<u>(216 471)</u>	<u>(64 252)</u>	<u>6 041</u>	<u>3 101</u>	

Прострочені кредити та аванси клієнтам на суму 12 632 тис. доларів США, за вирахуванням резервів (2001 рік – 16 174 тис. доларів США), включені до категорії кредитів зі строком повернення до одного місяця.

Здатність Банку виконувати свої зобов'язання полягає в спроможності реалізувати еквіваленту суму активів за той же період часу. Наведені вище таблиці демонструють існування значного дефіциту коштів з терміном погашення до одного місяця. Причиною цього є значна концентрація поточних рахунків державних та бюджетних організацій (див. Примітку 17).

Необхідно зазначити, що за зверненням своїх контрагентів Банк може дати згоду на зміну терміну погашення їх зобов'язань перед Банком. Таким чином, кінцевий термін реалізації активів може дещо відрізнятись від термінів, зазначених у представленому аналізі.

Крім того, аналіз розриву у строках погашення не враховує історичну стабільність залишків на поточних рахунках, виплата коштів з яких, з досвіду Банку, проходить на протязі більш значного проміжку часу, ніж той що вказаний у таблиці вище, де ці суми включено до категорії зобов'язань з терміном погашення до одного місяця.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Відсотковий ризик

Відсотковий ризик полягає у можливості коливання вартості певних фінансових інструментів у зв'язку зі змінами ринкових відсоткових ставок.

Станом за 31 грудня 2002 та 2001 років середньозважені річні відсоткові ставки за видами валют та порівняльні ринкові ставки на монетарні фінансові інструменти становили:

	2002 р.		2001 р.	
	Тверді валюти	грн.	Тверді валюти	грн.
	%	%	%	%
Банківська ставка				
Короткострокові позики іншим банкам	4	6	5	22
Кредити клієнтам	14	24	14	28
Інвестиційні цінні папери - облігації	3	12	3	9
Строкові депозити, як правило, на термін до одного року	5	7	11	7
Ринкові ставки				
Ставка рефінансування НБУ	-	7	-	12.5
КІБІД (Процентна ставка на Київській міжбанківській біржі)	10	16	17	32

Банк сплачує відсотки по поточних рахунках бюджетних установ в національній валюті в розмірі 50% ставки рефінансування НБУ (2001: 50%).

Більшість кредитних угод Банку та інших фінансових активів та зобов'язань, на які нараховується відсоток, є змінними або містять умову щодо зміни відсоткової ставки на вимогу кредитора. Крім цього, як зазначено у Примітці вище, терміни погашення по більшості активів та зобов'язань Банку є відносно короткими. Банк здійснює моніторинг динаміки чистого доходу по відсотках і тому вважає, що не наражається на суттєвий процентний ризик або відповідний ризик, пов'язаний з рухом грошових коштів. Очікувані дати переоцінки і погашення не відрізняються значно від дат, передбачених договорами, а тому надання детальної інформації щодо дат погашення чи дат переоцінки не вважається доцільним.

Банк не укладає угод з похідними відсотковими інструментами, оскільки такі угоди не достатньо поширені в Україні.

27 Справедлива вартість фінансових інструментів

Наступне роз'яснення справедливої вартості фінансових інструментів в поточних цінах надається у відповідності до вимог МСБО №32 "Фінансові інструменти: розкриття інформації та представлення". Справедлива вартість визначається як сума, за яку інструмент може бути обміняний в ході поточної операції між поінформованими

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

учасниками, які не мають заперечень, за звичайних умов, інших ніж примусові чи ліквідаційні. Внаслідок відсутності вільного ринку для більшості фінансових інструментів Банку є необхідність використовувати ряд припущень при проведенні оцінки поточної вартості на основі існуючих економічних умов та специфічних ризиків, притаманних фінансовим інструментам. Наведені оцінки не обов'язково відображають суми коштів, які Банк міг би отримати від ринкового обміну при повній реалізації всіх фінансових інструментів певного виду.

Для оцінки справедливої вартості кожного класу фінансових інструментів, Банк використовував наступні методи та припущення щодо фінансових інструментів, які не відображені у бухгалтерських балансах по реальній вартості:

Грошові кошти та залишки на рахунках в НБУ, та заборгованість перед НБУ

Балансова вартість грошових коштів та залишків на рахунках в НБУ та заборгованості перед НБУ приблизно дорівнює справедливій вартості, оскільки дані фінансові інструменти є порівняно короткотерміновими. Для кредитів, які отримані від НБУ, відсоткові ставки, що застосовуються, відображають ринкові ставки і, відповідно, справедлива вартість наближається до балансової.

Заборгованість інших банків та заборгованість перед іншими банками

По активах з терміном погашення до одного місяця балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості у зв'язку з відносною коротким терміном дії цих фінансових інструментів. Для більш довготермінових депозитів, відсоткові ставки, що застосовуються, відображають ринкові ставки і, відповідно, справедлива вартість наближається до балансової.

Інвестиційні цінні папери

Інвестиційні цінні папери, що утримуються до погашення, здебільшого складаються з цінних паперів з фіксованими відсотками, що відображають ринкові відсоткові ставки і, таким чином, балансова вартість є наближеною до справедливої вартості.

Цінні папери, наявні для продажу, обліковуються відповідно до облікової політики, розкритої у Примітці 4. Станом за 31 грудня 2002 року, цінні папери, наявні для продажу, відображені за справедливою вартістю.

Кредити і аванси клієнтам

Справедлива вартість кредитного портфеля базується на характеристиках обслуговування кредиту та відсоткової ставки окремих кредитів у кожному секторі портфелю. Оцінка резервування на покриття збитків по кредитах проводиться з врахуванням премії за ризик, що застосовується до різних видів кредитів, виходячи з таких факторів, як поточна ситуація у секторі економіки, в якому функціонує позичальник, фінансовий стан кожного позичальника та отримані гарантії. Відповідно, резерв на покриття збитків по кредитах розглядається як зважена оцінка можливого дисконту, який потрібен для відображення впливу кредитного ризику.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

В основному, кредити надаються за ринковими ставками, і тому поточні балансові залишки представляють собою зважену оцінку справедливої вартості.

Інвестиції в асоційовані компанії та неконсолідовані дочірні підприємства

Вартість цінних паперів, якими не торгують на біржовому ринку, подана за історичною або скоригованою історичною вартістю (для інвестицій зроблених до 31 грудня 2000 року), якщо не відбувалось постійного зниження їх вартості. Поточні балансові залишки інвестицій являють собою розумну оцінку справедливої вартості.

Заборгованість перед клієнтами та депозитні сертифікати

Для депозитів із строком погашення до одного місяця балансова вартість наближається до їх справедливої вартості у зв'язку з порівняно коротким терміном дії цих фінансових інструментів.

Для більш довготермінових депозитів, відсоткові ставки, що застосовуються відображають ринкові ставки і, відповідно, справедлива вартість наближається до балансової.

28 Пов'язані сторони

Відповідно до МСБО №24 "Розкриття інформації щодо пов'язаних сторін", пов'язані сторони включають:

- а) підприємства, які безпосередньо або через одного чи декількох посередників, контролюють, або контролюються, або мають спільний контроль з Банком (включаючи холдінгові компанії, дочірні підприємства та підприємства, з якими Банк проводить спільну діяльність);
- б) асоційовані підприємства – підприємства, на діяльність яких Банк має значний вплив, і які не є ні дочірнім підприємством, ні спільним підприємством Банку;
- в) фізичні особи, які володіють безпосередньо (акціонери) чи через посередників правом голосу на зборах акціонерів, яке дає можливість значно впливати на діяльність Банку, а також інші фізичні особи, які можуть впливати або підлягати впливу вищеназваних фізичних осіб у їхніх взаємовідносинах з Банком;
- г) основні керівники, які мають повноваження та відповідальність за планування, управління та контролювання діяльності Банку, включаючи керівництво, спеціалістів та членів їх сімей; та
- д) підприємства, в яких безпосередньо чи через посередників, значна частка належить фізичним особам вказаним у (в) або (г), або на діяльність яких такі фізичні особи значно впливають. Це стосується підприємств, якими володіють керівники Банку або основні акціонери, та підприємств, в яких керівники Банку також займають керівні посади.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Під час розгляду кожного можливого випадку відносин із пов'язаними сторонами увага спрямовується на суть цих відносин, а не просто на юридичну форму.

Станом за 31 грудня 2002 та 2001 років, Банк мав наступні залишки по операціях з пов'язаними сторонами:

	2002 р.		2001 р.	
	Залишки зв'язаних сторін	Залишок на рахунку, всього	Залишки зв'язаних сторін	Залишок на рахунку, всього
Заборгованість інших банків (сукупна)	-	98 226	20 289	107 294
Заборгованість перед іншими банками	-	39 873	5 678	19 513
Кредити і аванси клієнтам (сукупно)	34 466	796 189	23 227	412 053
Заборгованість перед клієнтами	113 999	922 988	339 683	883 106
Передплата за страхування	4 668	8 139	-	-
Гарантії	647	16 766	-	-

До вищенаведеної таблиці включено залишки за наступними незавершеними операціями зі зв'язаними сторонами:

Станом за 31 грудня 2002 року Банк мав кредити та аванси надані компаніям, в яких Банк має частку у статутному фонді, у сумі 12 679 тис. доларів США (в 2001: 4 461 тис. доларів США, включаючи суму 489 тис. доларів США, що являє собою поворотну безпроцентну фінансову допомогу). Станом за 31 грудня 2002 року, Банк сформував резерви щодо цих кредитів у розмірі 1 271 тис. доларів США (2001: 455 тис. доларів США).

Станом за 31 грудня 2002 року акціонер Банку мав заборгованість в сумі 10 314 тис. доларів США (в 2001: заборгованість ряду акціонерів становила 5 720 тис. доларів США) по кредиту, отриманого в Банку, за пільговою відсотковою ставкою 12,5% річних (2001: від 12% до 21% річних). Станом за 31 грудня 2002 року, Банк сформував резерв по цьому кредиту на суму 186 тис. доларів США. (2001: 106 тис. доларів США).

Сума заборгованості Банку перед акціонерами станом за 31 грудня 2002 року складала 113 402 тис. доларів США (2001: 339 683 тис. доларів США).

Станом за 31 грудня 2002 року Банк обліковував гарантії, надані від імені акціонерів на суму 647 тис. доларів США (2001: гарантії на надавалися).

Станом за 31 грудня 2002 року члени Правління та керівництво дирекцій мали заборгованість по кредитах та авансах, отриманих від Банку на вигідних умовах, у сумі 175 тис. доларів США (2001: 2 тис. доларів США) та 1 166 тис. доларів США (2001: 259 тис. доларів США) відповідно, строк повернення яких від одного до двох років.

Акціонерний Поштово-Пенсійний Банк "Аваль"

Примітки до фінансової звітності

Банк сформував резерви щодо цих кредитів на суму 421 тис. доларів США станом за 31 грудня 2002 року (2001: 52 тис. доларів США).

Станом за 31 грудня 2001 року Банк надав кредит Банку "Еталон" – банку, в якому керівництво Банку прямо або опосередковано мало на той час значне право голосу, на суму 20 289 тис. доларів США. Відсоткова ставка по кредиту становила 12,48%. Як вказано у Примітці 25 вище, у 2002 році Банк придбав Банк "Еталон".

Станом на кінець 2001 року Банк отримав на поточний рахунок 5 678 тис. доларів США від Банку "Еталон". По залишках на поточному рахунку відсотки Банком не сплачуються.

Станом за 31 грудня 2002 року Банк надав 4 644 тис. доларів США у вигляді кредитів та авансів компаніям, що мають із Банком спільні проекти (2001: 12 785 тис. доларів США). Станом за 31 грудня 2002 року, Банк створив резерв на суму 446 тис. доларів США під кредити (2001: 1 552 тис. доларів США).

29 Достатність капіталу

НБУ вимагає, щоб банки підтримували показник достатності капіталу на рівні 8% зважених по ризиках активів, який розраховано на основі вимог УНБО. Станом за 31 грудня 2002 і 2001 років показник достатності капіталу Банку, розрахований на цій основі, перевищив передбачений нормативний мінімум.

Станом за 31 грудня 2002 року міжнародний показник адекватності капіталу Банку склав 12,06% (2001 рік – 14,32%), що перевищує мінімальний показник у розмірі 8%, який рекомендується за Базельською Угодою.